

6. Odpoveď ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky B. Gröhlinga na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Beluského podanú 2. decembra 2021 vo veci nedostatku základných škôl s vyučujúcim jazykom slovenským v určitých lokalitách na Slovensku

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Branislav Gröhling
minister

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 12 -01- 2022		
Číslo spisu: PREDS-319-1/2021		
Listy: 2/-	Prílohy: 0/-	
RZ	ZH	LU

Bratislava 14. január 2022
číslo: 2021/22733:2-C1630

Vážený pán poslanec Národnej rady Slovenskej republiky,

v nadväznosti na Vašu interpeláciu, ktorá nám bola doručená 6.12.2021 listom pána predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. PREDS-319/2021 si Vám dovoľujem zaslať nasledovnú odpoveď na Vaše otázky:

1. Čo ste od začiatku volebného obdobia spravili pre odstránenie diskriminácie slovenských detí na národnostne zmiešaných územiach, kde sa kvôli nedostatku ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským nemôžu vzdelávať vo svojom materinskom jazyku?
2. Aké konkrétne systémové riešenia plánujete do budúcnosti realizovať v tejto veci? A to aj v prípade, ak miestna územná samospráva, zložená zväčša z poslancov maďarskej národnosti, sabotuje požiadavku na vznik slovenskej školy.

V Slovenskej republike je právo na vzdelanie garantované pre každé dieťa. Uistujem Vás, že žiadnemu dieťaťu slovenskej národnosti na Slovensku právo na vzdelanie nie je štátom upierané. Ak viete o nejakom konkrétnom prípade, tak mi ho, prosím, predložte a ministerstvo sa ním bude zaoberať.

Jedným z aspektov práva na vzdelanie je aj právo na vzdelávanie v materinskom jazyku. Táto pedagogická, ale aj ľudská a ľudskoprávna zásada sa však týka všetkých detí, prinajmenšom v prípade základného vzdelania. V optimálnom prípade by tiež základné vzdelávanie malo byť dostupné čo najbližšie k miestu bydliska žiaka či žiačky.

Často to však z praktických – finančných, organizačných, kapacitných a odborných dôvodov nie je možné. Stovky, tisíce detí na Slovensku musia cestovať – sú to deti maďarskej, rómskej, rusínskej a aj slovenskej národnosti. Štatisticky – v absolútnych aj relatívnych číslach – najväčší počet detí, ktoré sú pri absencii školy s vlastným vyučovacím jazykom nútené cestovať mimo obce alebo navštevovať školu s iným vyučovacím jazykom, je maďarskej národnosti. Dlhé roky rieši náš štát otázku, ako sa postaviť k vzdelávaniu detí s rómskym materinským jazykom.

Nie v každej obci je škola s vyučovacím jazykom slovenským – nie je to však tak len na juhu, ale na celom Slovensku. Niekde sú málotriedky, niekde ani to. Štát však nemôže zhora zasiahnuť do zriaďovateľskej právomoci samospráv a zákonom nariadiť obci školu alebo triedu zriadiť,

bez ohľadu na počet detí a vôľu či možnosti samosprávy, a to len na národnostne zmiešanom území a len v prípade požiadavky rodičov detí slovenskej národnosti. Takéto riešenie by ale nebolo v súlade s platným právnym poriadkom, s princípmi právnej istoty a rovnosti pred zákonom.

Rezort školstva má eminentný záujem na tom, aby každé dieťa v Slovenskej republike mohlo dostať základné vzdelanie v materinskom jazyku. Samozrejme, osobitne sa to týka detí príslušníkov väčšinového národa resp. vzdelania v slovenskom (štátnom) jazyku. Ministerstvo je pripravené detailne zmapovať reálnu situáciu v teréne a urobiť revíziu všetkých právnych, finančných a organizačných nástrojov, ktoré má k dispozícii, vrátane konzultácií so zástupcami samospráv, rodičov a žiakov. Problematika vzťahov na národnostne zmiešanom území je veľmi komplexná a viacdimenzionálna záležitosť, ktorá má zložité demografické, migračné, sociálne, hospodárske i kultúrne súvislosti. Skratkovité, ústavne nekomformné a populistické riešenia v dlhodobom výhľade nikdy nevedú k úspechu.

Čo sa týka riešenia konkrétného prípadu, ktorý vo svojom liste uvádzate, ministerstvo školstva sa touto témou zaoberá a snaží sa ju riešiť. Jeho zástupcovia niekoľkokrát pracovne prediskutovali túto problematiku a absolvovali niekoľko stretnutí so štatutármi samospráv zo Šamorína a okolia, kde im bolo prisľúbené riešenie danej problematiky. Ďalej bol oslovený aj vyšší územný celok s cieľom, aby sa tento problém odstránil. Aj napriek rokovaniam, nebolo zo strany zastupiteľstiev samospráv, schválené zriadenie škôl s vyučovacím jazykom slovenským, nakoľko je to v ich kompetencii.

Ak sa nenájde riešenie pre predmetný problém, ktorý uvádzate, Okresný úrad v sídle kraja môže zriadiť základnú školu, ak si to vyžadujú osobitné podmienky (§ 10, ods.1, písm. a). Osobitnou podmienkou podľa odseku 1 písm. a) je, že obec nezabezpečí plnenie povinnej školskej dochádzky podľa tohto zákona a nemožno určiť spoločný školský obvod (§ 8). V takýchto prípadoch žiak navštevuje základnú školu, ktorú zriadi okresný úrad v sídle kraja.

Nakoľko od prvého januára 2022 prejdú kompetencie v oblasti školstva okresných úradov v zriaďovateľskej kompetencii Ministerstva vnútra Slovenskej republiky do pôsobnosti regionálnych úradov školskej správy v zriaďovateľskej kompetencii ministerstva školstva, máme za to, že uvedený problém budeme vedieť riešiť oveľa efektívnejšie.

Verím, vážený pán poslanec, že bude pre Vás takáto odpoveď postačujúca.

S pozdravom

Vážený pán
Martin Beluský
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka č. 1
812 80 Bratislava 1

Na vedomie: BORIS KOLLÁR, PREDSEDA NR SR